

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Solutio P. Vasquez expenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

principium creatum causa increata illud non comitante. Occurrit modò gravissima difficultas: quomodo scilicet possit hæc dependentia cum libertate componi: quam ex professo aperiam, & ex viribus solvam.

§. I.

Difficultas expenditur.

2 **C**ausam primam non operari necessariò, neque cæco modo cum secunda; sed liberè supponendum est, non probandum libertatem sine actu voluntatis incedere non posse tota testatur philosophia. Ex quibus principiis hæc in præsentibus suboritur difficultas: causa prima liberè operatur cum secunda: ergo ad operationem causæ primæ secunda supponitur actus voluntatis, quo velit operari: ergo ad concursum voluntatis identificatum cum concursu causæ primæ supponitur decretum Dei volentis ad illum concurrere: ergo actus voluntatis non procedit à principio indifferenti. Probo hanc consequentiam: procedit à decreto volentis ad illum concurrere: hoc decretum necessariam habet connexionem cum concursu: ergo procedit actus à principio necessario cum illo connexo: ergo non à principio indifferenti: ergo non procedit liberè.

3 Nec poteris ad necessitatem consequentem recurrere: quia necessitas orta ex principio nullo modo supponens effectum, non est consequens, sed antecedens: sed hæc necessitas oritur ab actu voluntatis, quo Deus vult cum voluntate concurrere: qui necessariò supponitur ex parte principij ad actum: ergo hæc necessitas non est consequens, sed antecedens. Si dixeris decretum hoc, quod ex parte Dei supponitur ad actum non habere connexionem necessariam cum illo, difficile erit hoc explicare decretum. Quia decretum efficax, quo Deus dicit, volo concurrere non potest non effectum fortiter alius Deus non faceret id, quod efficaciter decerneret. Voluntas verò inefficax concurrendi sufficiens non est, vt Deus determinetur ad concursum: quia talis voluntas non respicit obiectum, vt exercendum, & illa posita manet Deus æquè indifferens, & indeterminatus ad concurrendum, & non concurrendum, ac si illam non habuisset.

4 Alio modo difficultatem huius concursus expendo: Voluntas creata non potest suum elicere actum sine concursu Dei liberè se determinantis ad concurrendum: ergo Deo, non se determinante non potest actum elicere: sed quando voluntas non operatur, Deus non se determinat ad concurrendum cum illa: ergo quando non operatur, non potest operari. Maior est certa: Minorem probo: quando voluntas non operatur, Deus non operatur cum voluntate: ergo non determinatur ad operandum. Patet consequentia: implicat Deum determinari ad operandum, & non operari: ergo si non operatur, signum est evidens, non se determinare ad operandum. Maiori, & minori primi syllogismi concessis, consequentiam corrobore: volūtas operari non potest deficienti aliquo necessario requisito ex parte actus primi ad operationem; sed quando non operatur, deficit determinatio Dei volentis concurrere, necessariò requisita ad operationem: ergo quando non operatur, non potest operari.

§. II.

Solutio P. Vasquez expenditur.

5 **P**ater Vasquez 1. part. disp. 99. c. 7. n. 43. sic rem componit. Docet decretum Dei concurrendi supponere scientiam Dei, non quidem obiecti, vt absolutè futurum est, hoc enim Dei prædefinitionem supponit: sed eius, quod sub conditione cognoscitur, cuius præscientia omnem prædefinitionem antecedit. Cognoscit enim Deus: si Petrus tali vocatione præueniatur, & illi non desit meus concursus, actum elicit. Postea illum tali vocatione præuenit: & hæc posita decernit cum illo concurrere. Quod decretum, etiam si necessariam habeat connexionem cum effectu, tantum includit necessitatem consequentem, quia supponit iam ipsum consensum sub conditione futurum. Similiter agnoscit Deus: si Petrus tali cogitatione vocaretur, ille mihi deesse, & ideo non deberem illi cooperari: quia cognitione posita potest Deus non velle operari cum illo. Ex quo tantum inferitur negatio actus necessitate consequenti: quia ipsa supponitur sub conditione futura ante negationem concursus Dei. Sic docet, hæc scientia præmissa, iura liber-

tatis illæ manere; sine qua nullo modo posse subsistere testatur, quia necessitas determinationis esset antecedens, cum libertate incompotibilis.

Primò mihi difficultatem ingerit obiectum illud scientiæ conditionatæ. Si Petrus tali cognitione præueniatur, & illi non desit meus concursus, quia non deesse concursum idem est, ac esse concursum: ergo obiectum scientiæ erit, si Petrus vocetur, & fuerit meus concursus, operabitur: ergo est idem, ac dicere: Si Petrus vocetur, & fuerit illius concursus, operabitur. Probo consequentiam: Concursus Dei, & concursus Petri est idemmet indissolubilis: ergo idem est dicere: si fuerit concursus Dei, erit concursus Petri; ac dicere: si fuerit concursus Petri, erit concursus Petri: ergo hæc scientia Dei in Deo ponenda non est, neque utilis esse potest. Secundò obiectum illud, quod assignat Vasquez hominis non consentientis, scilicet, si tali vocatione vocaretur, ille mihi deesse, vel includit ex parte conditionis concursum Dei, vel non includit? si includit: ergo illo posito Deus deesse non potest: si non includit: ergo non qualis ponitur conditio secundum requisita ad operandum, in consensu, & in non consensu: ergo quod alius præiudetur consensurus, & hic non consensurus, non debet tribui illorum libero arbitrio, sed diversitati conditionum, quæ supponuntur in vno enim supponitur ex parte conditionis, cogitatio, & concursus: in altero verò cogitatio sine concursu.

Mitius gravissimum Patrem interpretor, & obiectum scientiæ ab illo assignatum sic intelligo: si Petrus tali vocatione alliciatur, & non desit meus concursus per modum actus primi, hoc est, quod ex me necessarium est per modum actus primi ad concursum, Petrus liberè consentiet. Quæ conditio, sic explicata, eodem modo potest poni in homine non consensuro: & tunc negatio consensus non conditionis, sed homini liberè se non determinanti imputabitur. Sic Vasquium intelligendum puto: aliàs scientia ab illo assignata, scientia non esset, sed negatoria quædam terminorum repetitio, non solum in Deo non admittenda, sed à quocumque non fatuo releganda.

Contra sententiam Vasquez sic explicatam, adhuc sunt nonnulla obicienda. Vt videatur consensus sub conditione futurus ex parte conditionis, debent supponi omnia illa, quæ necessariò supponit in statu absoluto, & sine quibus in illo esse non potest, quod per se patet: quia consequens non esset absolutè si deficeret aliquid ex necessariò requisitis, vt sit: ergo si non essent omnia requisita, consensus non esset: ergo vt consensus esset necessariò essent futura omnia requisita ad illum: ergo, vt cognoscatur sub conditione futurus, necessariò debent cognosci ex parte conditionis omnia, quæ ad illum requiruntur: quia non potest cognosci sub conditione futurus, sine aliquo, sine quo futurus non esset. Quæ ratione rectè docent Theologi, easdem causas requiri in statu conditionato ad effectum conditionatum, ac requiruntur in statu absoluto ad absolutum effectum. His positis sic argumentor.

Vt videatur consensus sub conditione futurus, debet videri sub conditione dependens à decreto Dei, à quo in statu absoluto necessariam habet connexionem: ergo non potest videri liberè, sed necessariò futurus in illo statu conditionato. Probo consequentiam: in illo statu videtur dependens, à conditione quæ necessariam connexionem habet cum illo: ergo sub illa conditione non potest videri contingenter, sed necessariò futurus. Probo antecedens: in illo statu videtur dependens à decreto efficaci: sed decretum efficax Dei habet necessariam connexionem cum effectu: ergo videtur dependens à conditione habente cum illo necessariam connexionem. Vltima consequentia est legitima, quia quod dependet à principio ad vnum determinatum, necessariò procedit ab illo; & non liberè, neque contingenter. Neque potest dicere, decretum non habere necessariam connexionem in statu conditionato cum causa: quia P. Vasquez fatetur decretum in statu absoluto habere connexionem cum effectu, quem vult supponi conditionatè, ne connexio decreti cum effectu inducat necessitatem antecedentem cum voluntate: ergo eandem connexionem habet in statu conditionato, eodem enim modo, quo effectus dependet in statu absoluto à causa absolute existente, eodem dependet in statu conditionato à causa conditionatè existente: & idem est necessaria hæc conditionalis: si ignis est applicatus, calefacit: quia hæc absoluta est necessaria: ignis est applicatus: ergo calefacit. Demum

Demum, si dicas decretum concurrenti non habere in statu absoluto necessariam connexionem cum effectu, ad quid recurrit Vasquez ad statum conditionatum, & cognitionem illius? hanc enim erit impertinens, ut voluntas posita hoc decreto maneat libera, cum ex positione illius nihil ponatur inducens necessitatem effectus, ex principio enim indifferenti nunquam potest oriri effectus antecedenter necessarius.

10 Vltimus virgo: Videatur consensus sub conditione liberè futurus, quin decretum videatur ex parte conditionis adhuc ita præsumum decretum in statu absoluto in illum influens, necessitatem inducere quia ex eo, quod consensus præsumus fuerit liber in statu conditionato sub his conditionibus, non inferitur liberè futurum in statu absoluto, variatis in hoc statu ex parte actus primi illis, quæ supponebantur in statu conditionato ex parte actus primi, seu ex parte conditionis: ergo si consensus in statu conditionato non fuit dependens à decreto liberè præsumus, postea cum in statu absoluto ab hoc dependeat, poterit necessariò dependere. Rem explico: nescit Deus, me liberè consensurum, si tali cognitione præueniatur, & omnipotentia sit parata ad concurrentem mecum: supposita hac cognitione postea producit physicam prædeterminationem, vniorem hypostaticam, vel visionem beatificam compellentem ad actum, & impossibilem cum negatione illius, idè ergo his positis liberè consentiam, quod præsumus fui illis deficientibus liberè consensurus? Minime: quia non tenet consequentia ab statu conditionato ad absolutum rebus diuerso modo se habentibus, & positis diuersis principiis in utroque statu.

11 Clarius patet eadem ratio in negatione concursus: scit Deus me liberè non consensurum, si habeam omnia requisita ab consensum. Si posita hac scientia in statu absoluto, Deus non purificat conditionem, & mihi non tribuit omnia necessaria ad consensum, non dicar ego liberè non consentire; aliàs possem dicere liberè non amare Deum, quando nullam habeo cogitationem inclinantem ad amorem, quia præuidet Deus, quod si illam haberem, liberè non consentirem: ergo si in statu absoluto Deus non habet decretum sufficiens ad consensum mihi præstandum, quidquid viderit in statu conditionato, non liberè omittam consensum, æquè enim necessarium est ad meum consensum decretum Dei, quo velit mihi concurrere, ac cogitatio, qua obiectum cognoscam: ergo si Deus non habet decretum, sine quo meus actus esse non potest, illius omissiono non est libera; sed in opinione Vasquez ex prævisione illius conditionati Deus non habet decretum necessarium ad meum consensum, quando de facto non concuro; ergo non liberè, sed necessariò omitto.

12 Nonnulli Vasquium intendunt defendere, asserentes Deum cognoscere intendenter à suo decreto hoc obiectum: si hæc voluntas haberet hanc vocationem, & non dependere à me in operando de facto operaretur: quia posita scientia, & purificata conditione, Deus absolute decerneret concurrere: quia iam vidit consensum, quatenus est ex parte voluntatis præcedentem decretum absolutum concurrenti. Dissiplet hæc doctrina: quia consensus per eandemmet indiuisibilem entitatem dependet à voluntate, & à Deo: ergo non potest videri futurus in aliquo statu quatenus dependet à voluntate, quin videatur in eodem quatenus dependet à Deo. Deinde: quia data illa conditionali, quod voluntas cum hac cognitione liberè operaretur, si non dependeret à Deo, non sequitur modò cum dependet, liberè operari: non enim valet consequentia: voluntas independens à Deo liberè operaretur cum hac vocatione, sine decreto Dei concurrente: ergo voluntas dependens à Deo, cum eadem vocatione liberè operabitur cum decreto Dei concurrente. Quia rebus diuerso modo se habentibus diuersum modum operandi habebit voluntas.

13 Vltimò: non acquiesco doctrinæ Vasquez asserentis, decretum hoc absolutum circa opera nostra, illa non præcedere supposita scientia conditionata, quæ hac ablata necessariò præcederet. Quod sic impugno: decretum nostra opera præcedere, nihil aliud est, quàm esse natura prius illis, & veram causam illorum; sed hoc decretum supposita scientia, est causa, & prius natura consensui absoluto: ergo illum præcedit omni præcedetia, quam haberet ablata scientia, quia hæc nulla alia esset, quàm præcedentia causæ ad effectum. Ex hoc aliud desumo argumentum. Posita scientia, & ablata scientia eodem modo præcedit de-

cretum consensum absolutum, & eandem connexionem habet cum illo: ergo posita scientia, & ablata scientia eandem connexionem inferunt in voluntate, vel illam cum eadem indifferentia relinquit. Eandem rationem expendo: cognitio Dei per se formaliter loquendo tantum potest inducere necessitatem voluntati, vel illius libertatem arguere, quatenus ex illa sequitur, vel non sequitur tale auxilium, vel tale decretum, vel tale comprincipium, seu talis influxus respectu effectus; ipsa enim per se formaliter, neque potest necessitatem inducere, neque liberam voluntatem constituere: ergo si poneretur idem decretum cum eisdem principiis respectu effectus, eadem esset necessitas, seu libertas respectu illius, posita in Deo scientia conditionata, vel negata: ergo decretum illud ablata scientia necessitatem non induceret, si illam non inferret scientia posita.

14 Dices decretum illud semper præcedere actum voluntatis; posita tamen scientia non præcedere voluntatem, sed ipsam ad actum comitari; ac proinde dici comitans respectu voluntatis. Hic modus loquendi, licet non terminis adeò expressis, multis est familiaris, & paucis vtilis; quia id quod destruit libertatem, non est quod antecedit voluntatem determinatè; sed quod antecedit determinationem illius: ergo si hoc decretum est antecedens respectu actus, & necessariam connexionem habet cum illo, antecedit determinationem voluntatis; cum qua habet connexionem: & ita determinatio est necessaria in causa, quæ necessitas opponitur cum libertate. Neque potest dari aliud quod principium respectu actus, quantumvis prædefinitum, quod non sit comitans respectu voluntatis: quodcumque enim sit, voluntatem comitabitur ad producendum illius actum qui à nullo principio, voluntate non concurrente, produci potest.

15 Vltimò: si propter aliquam rationem decretum illud induceret necessitatem consequentem, & non antecedentem, esset, quia ante illud supponebatur consensus sub conditione futurus; sed eodem modo supponeretur, etiam si Deus illud non cognosceret in omnibus casibus in quibus illum cognoscit: ergo si modò non tollit libertatem, neque tunc illam auferret. Maiorem admittunt aduersarij: minor probatur, quia ablata scientia Dei, illius obiectiua veritas permaneret: ergo permaneret consensus sub conditione futurus: ergo supponeretur ad decretum eodem modo, ac si à Deo cognosceretur.

16 Respondebis, consensum sub conditione futurum supponendum esse in omnibus casibus, in quibus posita scientia supponitur: fore tamen illa ablata plures casus, qui positi non sunt in quibus ille consensus supponeretur; quia sæpe haberet decretum concurrenti, quando voluntas ex se non esset consensura. Contrà: ex hoc sequitur decretum notitium libertati in casibus, in quibus consensus non supponitur; non verò in illis in quibus supponitur, & in quibus esset scientia.

17 Alio modo posset responderi, ablata scientia, nunquam supponi consensum sub conditione ad decretum absolutum; quia supponi ad hoc dicit esse aliquo modo causam illius; quod habet media scientia, ad quam consensum supponitur tanquam obiectum; & quæ supponitur ad decretum tanquam proponens obiectum, ex cuius prævisione mouetur Deus ad tale decretum ponendum quod ablata tali scientia ex vi præsentis motui non poneretur. Casu autem, quo Deus poneret decretum concurrenti sine hac scientia; etiam si tunc esset consensus sub conditione futurus, tantum esset concomitanter respectu decreti, & nullo modo supponeretur ad illud neque aliqua prioritas intercederet inter consensum conditionatum, & absolutum decretum.

18 Fateor, in hoc sensu scientiam conducere, ut consensus conditionatus præcedat decretum absolutum concurrenti; sed nihil longius à mente Vasquez, quàm hic philosophandi modus; neque sufficiens est, ut dicamus decretum voluntatem liberam relinquare, si independenter ab hac præcedentia illi violentiam inferret; quia hæc causalitas, quam haberet consensus conditionatus, neque hæc præcedentia naturæ, non tolleretur præcedentia & prioritas, quam habet decretum absolutum respectu consensus conditionati, neque connexionem inter decretum & consensum, ex quibus necessitas consensus necessariò oritur.